

*Ручинська Юлія Миколаївна, аспірантка,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

О Н О В Л Е Н И Й К В А Л І М Е Т Р И Ч Н И Й П І Д Х І Д М У Л ь Т И К Р И Т Е Р І А Л ь Н О Ї О П Т И М І З А Ц І І Р І Ш Е Н ь В Д Е В Е Л О П Е Р С ь К О М У П Р О Е К Т І

Поняття «економічна безпека підприємства» визначено, що її слід розуміти як поточний стан захищеності і взаємної узгодженості інтересів підприємства з інтересами зацікавлених осіб за рахунок своєчасного реагування на зміни умов середовища діяльності, який дозволяє зберігати стійкість та закладає умови до інтенсивного відтворення діяльності підприємства у довгостроковому періоді. З метою виявлення особливостей такого стану здійснено систематизацію та уточнено функціональні складові, згруповано фактори небезпек та загроз економічній безпеці. Це дозволило розкрити економічний зміст та особливості реалізації організаційно-економічного механізму управління економічною безпекою підприємства.

Аналіз існуючих підходів до управління економічною безпекою надав змогу встановити доцільність їх комплексного застосування для виявлення мети, завдань, об'єктів, методів, принципів, функцій та результатів реалізації управлінських рішень. На цій основі було поглиблено розуміння сутності організаційно-економічного механізму управління економічною безпекою підприємства, уточнено завдання його реалізації, обґрунтовано його структуру, розкрито стратегічно орієнтовану природу у частині забезпечення досягнення підприємством поставлених цілей діяльності в умовах нестабільного ринкового середовища. Це дозволило встановити взаємозв'язок між тактичним управлінням економічною безпекою підприємства та можливостями реалізації стратегічних цілей діяльності у частині забезпечення його динамічної стійкості та ефективності використання ресурсів і можливостей (1).

Обґрунтовано, що з метою найбільш раціонального досягнення завдань у межах визначених стратегій доцільно здійснити пріоретизацію об'єктів управлінського впливу. З урахуванням значного масиву показників, використаних у процесі оцінювання, було використано метод еластичності і виявлено міру чутливості цільових показників до зміни індикаторів. Значення показників обрані на основі статистичних середніх значень параметрів: $\overline{Ind}_i = F_i(\overline{Par}_i)$.

$$Ind_i = F_i(Par_i), \quad (1)$$

$$Ind_i^k = F_i(Par_1, Par_2, \dots, 1,01 * Par_k, \dots, Par_{40}), \forall k = \overline{1..40}. \quad (2)$$

де Ind_i – значення цільових показників, Par_i – значення індикаторів, F_i – функції, визначені нейронною мережею, для розрахунку i -го показника.

За отриманими результатами усі індикатори були розподілені у групи низького (0,1-0,3), середнього (0,3-0,5) та високого (0,5 і більше) впливу на цільові показники. Серед основних з них ті, що характеризують управління економічною безпекою за показниками кадрово-інтелектуальної, фінансової та ринкової складових. Для підприємств машинобудування було запропоновано систему заходів та інструментів, орієнтованих на забезпечення реалізації завдань за рекомендованими стратегіями управління економічною безпекою. Обґрунтовано, що з метою раннього попередження загроз економічній безпеці на підприємствах машинобудування мають бути реалізовані системні превентивні заходи у межах організаційних – пов'язані з необхідністю оптимізації роботи підрозділів управління економічною безпекою, у т.ч. процедурою відбору відповідальних за питання економічної безпеки, економічних – сконцентровані на необхідності оптимізації управління фінансово-економічними результатами діяльності, техніко-технологічних та інформаційно-аналітичних - орієнтовані на раціоналізацію управління інформаційно-комунікаційними потоками і техніко-технологічними процесами, соціально-психологічних методів - пов'язані з виявленням та впровадженням таких методів мотивації, що забезпечать зростання лояльності та підвищення продуктивності праці (2).

З позицій їх реалізації з метою стабілізації, забезпечення і підтримання високого рівня економічної безпеки як онови для формування умов розвитку та досягнення стратегічних цілей діяльності важливого значення у сучасних умовах набуває комплексне застосування для підприємств машинобудування інструментарію внутрішнього аудиту, корпоративної соціальної відповідальності та бенчмаркінгу. Виявлено їх взаємозв'язок та умови використання згідно наявних ресурсів і можливостей підприємств, стану їх економічної безпеки, завдань, що стоять перед ними у контексті рекомендованих стратегій управління економічною безпекою. Соціальна відповідальність має системотворчу

роль у забезпеченні економічної безпеки, використання бенчмаркінгу дозволяє формувати стратегічні переваги та отримувати синергетичний ефект за усіма її структурними складовими, внутрішній аудит дозволяє здійснювати контроль та моніторинг стану захищеності, виявляти загрози, їх джерела, формувати рішення щодо тактичних та стратегічних заходів, тому вони можуть бути ефективно використані у процесі реалізації стратегій управління економічною безпекою підприємств машинобудування.

Упровадження запропонованих заходів формує стратегічні передумови до підвищення рівня адаптивності підприємств машинобудування шляхом раціонального поєднання заходів та інструментів реалізації організаційно-економічного механізму управління економічною безпекою.

На підставі дослідження науково-методичних підходів до оцінювання ефективності реалізації організаційно-економічного механізму управління економічною безпекою підприємства було виявлено необхідність поглиблення та доповнення їх методичного інструментарію для оцінювання ефективності прийнятих управлінських рішень і своєчасного виявлення необхідних змін в умовах зашумленості інформації. Обґрунтовано можливість застосування теорії нейронного моделювання у якості методичного інструментарію з розподілом показників оцінювання на індикативні та цільові згідно запропонованої послідовності здійснення процесу оцінювання.

За результатами аналізу показників діяльності підприємств машинобудування було виявлено хвилеподібний, розбалансований характер і загальні переважаючі негативні тенденції показників їхнього розвитку. Це дозволило визначити низький рівень результативності організаційного та економічного забезпечення їх діяльності, що призводить до зниження рівня економічної захищеності, стійкості до загроз середовища непродуктивного використання ресурсів та зниження спроможності до реалізації стратегічних можливостей.

Список використаних джерел і літератури

1. *Медяник О.І.* Модифікація організаційно-методичного інструментарію оцінки економічної поведінки та конкурентоспроможності будівельного підприємства / *О.І. Медяник* // *Ефективна економіка*. – К., 2013. – № 12. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

2. *Медяник О.І.* Сучасні підходи до оцінки економічної стабільності на основі лівериджа вартості підприємства при впровадженні інвестиційних проектів [Текст] / О.І. Медяник // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин: збірник наук. праць. – Вип. 26. Ч. 2. – К.: КНУБА, 2011. – С. 113 – 123.

*Федорова Яна Юрївна, аспірантка,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОЇ ОСНОВИ СИНХРОНІЗАЦІЇ І РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ І ПІДПРИЄМСТВ: НАУКОВО-ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ

Невідповідність необоротних активів підприємств України сучасній епосі економічного розвитку не дозволяє вітчизняній продукції бути конкурентоспроможною. У країнах з високими темпами науково-технічного розвитку держава приділяє особливу увагу складовій інформаційного забезпечення інноваційного оновлення необоротних активів. Досвід Канади та Японії є прикладом найефективнішої інформаційно-облікової державної політики в частині стимулювання інноваційного розвитку та інвестицій в технологічне переозброєння підприємств.

Комплексна побудова інформаційного простору, суцільні статистичні обстеження, гнучка система взаємодії держави і суб'єктів господарювання, прозорі програми підтримки амортизаційної політики дали змогу знизити рівень зносу необоротних активів до 38% у Канаді та 26% в Японії, за даними Світового банку показник рівня інвестиційно-інноваційної активності в цих країнах складає близько 44%. Ключовим елементом зростання інноваційної активності стало запровадження амортизаційної політики, спрямованої на своєчасне формування власного інвестиційного ресурсу за рахунок амортизаційних відрахувань. Комплексна політика в цих країнах зумовила збільшення частки амортизації у валових інвестиціях в середньому з 43% до 54,5%. Досягти таких результатів у провадженні амортизаційної політики дозволило якісне обліково-інформаційне забезпечення. Акумуляування розширених баз даних, обмін, аналітичні процедури та формування звітної інформації здійснюється виключно в електронному вигляді, що забезпечує